

Książ Wielki
i nowoczesny

Analiza potencjałów i wyzwań na potrzeby
Strategii Rozwoju
Miasta i Gminy Książ Wielki
na lata 2025-2035

1. Źródła wiedzy

W partycypacyjnym procesie strategicznym przeprowadzono przegląd dostępnych danych w zakresie funkcjonowania gminy Książ Wielki. Kluczowe źródła informacji uwzględnione w poniższej analizie obejmowały:

- Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców.
- Wyniki warsztatów strategicznych przeprowadzonych z udziałem mieszkańców.
- Diagnozę stanu gminy opracowaną w oparciu o przegląd danych statystycznych, w tym analizę danych benchmarkingowych.
- Wyniki panelu eksperckiego z udziałem kluczowych pracowników samorządu.
- Przegląd poprzedniej Strategii Rozwoju Gminy i analizę stanu realizacji jej celów strategicznych.
- Analizę uwarunkowań: ponadlokalnych (poziom powiatu miechowskiego), regionalnych (województwo małopolskie) oraz krajowych i wspólnotowych – przegląd strategii wyższego rzędu.

Szczegółowe dane zamieszczono w załącznikach do strategii.

Zespół strategiczny wraz z władzami gminy i kluczowymi pracownikami w ramach warsztatów operacyjnych uzupełnił perspektywę strategiczną o swoją wiedzę i doświadczenia. Pozwoliło to na identyfikację kluczowych potencjałów oraz wyzwań stojących przed gminą w perspektywie 10 lat.

W trakcie analizy uwarunkowań rozwojowych skoncentrowano się na potencjałach rozumianych jako mocne strony gminy oraz szanse przyczyniające się do jej rozwoju oraz wyzwaniach, definiowanych jako odpowiedź na zdiagnozowane problemy (słabe strony i zagrożenia), ale obejmujących także nowe przedsięwzięcia.

Strategia koncentruje się na czynnikach wewnętrznych, w jak największym stopniu zależnych od gminy, w trakcie prac dokonano także wstępnej oceny relacji pomiędzy czynnikami w formule „od wewnątrz do zewnątrz”, badając:

- czy dany potencjał pozwoli zrealizować określone wyzwanie?
- czy dany potencjał pozwoli zniwelować problemy?
- czy dany problem ogranicza możliwość wykorzystania potencjałów?
- czy dany problem może być potęgowany przez zagrożenia zewnętrzne?

Ustalenia analizy potencjałów i wyzwań były podstawą do sformułowania celów strategicznych i kierunków działania w ramach poszczególnych celów.

Zastosowano typologię analogiczną do diagnozy stanu gminy grupując potencjały i wyzwania w ramach trzech obszarów: gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego.

2. Wyzwania rozwojowe w obszarze gospodarczym (przedsiębiorczość, rolnictwo i gospodarowanie gminą)

- Uruchomienie Parku Technologicznego – strefy aktywności gospodarczej przy S7 – współpraca z powiatem – właścicielem gruntów, przekwalifikowanie terenu, budowa koniecznej infrastruktury, promocja strefy, współpraca z przedsiębiorcami. Rozwój strefy stanowi kluczową ścieżkę rozwojową gminy, a pośrednio całego powiatu Miechowskiego poprzez utworzenie miejsc pracy oraz wpływy z podatku od nieruchomości do Gminy Książ Wielki oraz z udziału gminy w podatku PIT.
- Promocja rolnictwa ekologicznego i produkcji żywności o wysokiej jakości jako alternatywnego źródła dochodu mieszkańców - gmina ma potencjał do produkcji zdrowej/ekologicznej żywności i promocji gminy w oparciu o ten zasób.
- Wsparcie rozwoju pojedynczych gospodarstw agroturystycznych/zagród edukacyjnych/gospodarstw opiekuńczych i innych atrakcji stanowiących potencjał jednodniowej turystyki i rekreacji – wykorzystanie potencjału krajobrazowego i rolniczego).
- Wykorzystanie zabytków (w szczególności zamek w Mirowie) jako potencjału turystycznego - współpraca z powiatem miechowskim.
- Wykorzystanie stawów jako potencjału turystycznego – konieczność przejęcia ich przez Gminę.
- Budowa szlaku rowerowego o znaczeniu ponadlokalnym - Velo Jura.
- Wykorzystanie mediów społecznościowych oraz nowoczesnych metod komunikacji do kontaktu pomiędzy gminą a mieszkańcami.
- Utrzymanie wysokich standardów zarządzania finansowego gminą.
- Zwiększenie poziomu dochodów bieżących– problem większości samorządów lokalnych (w szczególności gmin wiejskich i miejsko-wiejskich) – konieczne zmiany ustawowe.

3. Wyzwania rozwojowe w obszarze społecznym (jakość życia mieszkańców)

- Budowa Centrum Kulturalno-Społecznego w Książu Wielkim – Jako istotny cel długookresowy. Zapewnienie niezbędnej infrastruktury (budynek wielofunkcyjny) oraz oferty kulturalnej i społecznej są niezbędne do zwiększenia jakości usług publicznych w gminie.
- Przeciwdziałanie postępującej depopulacji (ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji, starzenie się społeczeństwa) gminy poprzez zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców.
- Zapewnienie usług publicznych odpowiadających na potrzeby starzejącego się społeczeństwa – usługi zdrowotne, opiekuńcze, aktywizacyjne, komunikacyjne (walka z wykluczeniem transportowym osób starszych)
- Zapewnienie opieki dla dzieci adekwatnej do potrzeb wynikających z sytuacji demograficznej (opieka żłobkowa, edukacja przedszkolna).
- Utrzymanie wysokiej jakości edukacji szkolnej na poziomie podstawowym, optymalizacja systemu zarządzania oświatą, w szczególności infrastrukturą oświatową).
- Rewitalizacja, w tym rewitalizacja społeczna rynku w Książu Wielkim.
- Uzupełnienia w infrastrukturze społecznej w części miejscowości – miejsca spotkań (świetlice), mała architektura, wyposażenie obiektów itp.
- Oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci - zarówno zajęć edukacyjnych (budowanie wiedzy i rozwianie kompetencji) jak i tych rozwijających zainteresowania (sport, sztuka itp.).
- Zajęcia aktywizacyjne, rehabilitacyjne i opiekuńcze dla seniorów, w tym rozwój oferty obiektu w Rzędowicach.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w gminie: KGW, OSP inne stowarzyszenia - wykorzystanie otwartości i aktywności mieszkańców, dobrych relacji sąsiedzkich do współpracy z gminą – poprzez organizacje pozarządowe, zlecenie organizacjom pozarządowym zadań aktywizacyjnych skierowanych do dzieci i do seniorów, pomoc organizacjom pozarządowym w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania z Lokalnej Grupy Działania, z Powiatu, z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego oraz z innych źródeł.
- Zapewnienie dla osób/rodzin w sytuacjach kryzysowych lub zagrożonych bezdomnością mieszkań socjalnych oraz utworzenie mieszkania treningowego lub wspomagane.

4. Wyzwania rozwojowe zdefiniowane w obszarze przestrzenno-środowiskowym (zagospodarowanie terenu, infrastruktura, środowisko, transformacja energetyczna)

- Uchwalenie planu ogólnego dla terenu gminy Książ Wielki, pozyskanie środków z KPO na przygotowanie planu.
- Zwiększenie możliwości w zakresie rozwoju zabudowy na potrzeby działalności gospodarczej - uwarunkowania formalne, szczególnie istotne dla uruchomienia Parku Technologicznego w Książu Wielkim.
- Zwiększenie możliwości w zakresie rozwoju zabudowy na potrzeby mieszkaniowe (zabudowa jednorodzinna) - uwarunkowania formalne.
- Przygotowanie infrastruktury na potrzeby Parku Technologicznego we współpracy z powiatem miechowskim.
- Rozwój sieci kanalizacyjnej na terenie gminy, modernizacja oczyszczalni ścieków.
- Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej, racjonalne gospodarowanie wodą na cele rolnicze, bytowe i gospodarcze, retencjonowanie wody, ochrona zasobów wodnych.
- Poprawa bezpieczeństwa na drogach w szczególności w zakresie ruchu pieszo-rowerowego – oznaczenia, oświetlenie, bezpieczne przejścia dla pieszych.
- Rozbudowa chodników w miejscach o dużym natężeniu ruchu, szkoły, przedszkola, inna infrastruktura publiczna.
- Oświetlenie przestrzeni publicznych i dróg gminnych w miejscach o dużym natężeniu ruchu, oświetlenie przejść dla pieszych – inteligentne oświetlenie LED.
- Modernizacje i remonty bieżące dróg gminnych.
- Współpraca z zarządcami dróg powiatowych, wojewódzkich, krajowych w celu zapewnienia ich dobrego stanu oraz wysokiego poziomu bezpieczeństwa.
- Współpraca z prywatnymi przewoźnikami oraz sąsiednimi samorządami w zakresie rozbudowy i optymalizacji systemu transportu wewnętrznego i zewnętrznego.
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, w tym wymiana źródeł ciepła.
- Rozbudowa OZE na budynkach użyteczności publicznej, w tym magazynowanie energii.
- Montaż energooszczędnych źródeł ciepła/chłodu, klimatyzacji, wentylacji oraz instalacja systemów zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej.
- Rozbudowa energetyki rozproszonej publicznej i prywatnej w ramach kooperacji energetycznej. Gmina należy do klastra energetycznego gmin powiatu miechowskiego.

- Wsparcie mieszkańców (domy jednorodzinne), rolników (gospodarstwa) i przedsiębiorców (firmy) w zakresie rozbudowy OZE. Pozyskiwanie dotacji wspierających te procesy, działania informacyjne, szkoleniowe.
- Konieczność budowania świadomości ekologicznej mieszkańców – promocja OZE, ograniczenie niskiej emisji itp.
- Edukacja w zakresie gospodarowania wodą, promocja retencjonowania wody.
- Dalsza zbiórka i utylizacja azbestu.
- Dalsza likwidacja palenisk na paliwa stałe – zwłaszcza promowanie wymiany na pompy ciepła i OZE.
- Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób ze szczególnymi potrzebami.